

ט"ז בכסלו תשפ"א. 2.12.2020

גיליון מס' 737

פרשת וישלח

כשהאידיאלים נפגשים עם המציאות

מאת מורדי שבט, ראש צורים

כולנו מכירים בפער הקיים בין הרצוי לבין המצוי, בין תוכניות וחלומות שלנו, לבין הגשמתם. בבואנו לבצע את מה שדברנו וחשבנו לעשות, המתח הזה תמיד ישנו. גם אם ישנו חזון משותף לאנשים רבים, הרי רבות הן דרכי הגשמתו. ומי אמר שדרך מסוימת היא זו שמובילה למטרה? אולי דרך יש נכונה אחרת?

המפגש בין יעקב לעשו שמוזכר בפרשתנו, היה טעון ומרגש. מפגש בין תאומים, השונים זה מזה בתכלית השוני. יעקב הוא איש תם יושב אוהלים, שלמד בדרך הקשה מה זה להיות "איש שדה" אצל לבן הארמי. ועשו הוא איש שדה ותחבולות, ש"סידרו אותו" כבר פעמיים (הן עם הבכורה והן עם הברכה).

שניהם, יעקב ועשו, התבגרו, הקימו משפחות, וודאי רוצים להתקדם בחייהם, כל אחד בדרכו שלו. היינו מצפים שיתקיים ביניהם מפגש "בגובה העיניים", מפגש בין שווים. והנה אנו רואים שיעקב שלחם בחירוף נפש מול המלאך, עומד ומבטל את עצמו מול עשו. יעקב ומתנהג מול אחיו התאום באופן כנוע! הוא משתחוה לו שבע פעמים וקורא לו אָדוֹנָי שמונה פעמים!

וכאן ניתן לשאול כיצד אנו יכולים לדעת מתי לעמוד על שלנו ומתי לוותר?! מתי להניף את הדגל ומתי להסתירו? רבותינו ופרשנינו חלוקים ביניהם בבואם להסביר פרשה זו. יש שדורשים בשבחו של יעקב ויש שדורשים בגנותו.

לשבחו של יעקב נכתב: (בראשית רבה, עה) "רבנו הקדוש (רבי יהודה הנשיא) אמר לו לרבי אפס: כתוב איגרת אחת בשמי למלך אנטונינוס (מלך רומי). קם וכתב: "מיהודה נשיאה למרן מלכא אנטונינוס". לקח רבנו הקדוש את האיגרת וקרעה וכתב: למרן מלכא אנטונינוס מיהודה עבדך." אמר לו רבי אפס: מפני מה אתה מבזה בכבודך? אמר לו: האם טוב אני מזקני? (יעקב)

ולגנאי כתוב: (בראשית רבה, עה) "באותו שעה שקרא יעקב לעשו אָדוֹנָי אמר לו הקב"ה: אתה השפלת את עצמך וקראת לעשו אָדוֹנָי שמונה פעמים. חייך, אני מעמיד מבניו שמונה מלכים קודם לבניך."

אם כן-מתי צריך לעמוד בזקיפות קומה ומתי להתרפס?

התשובה כמובן אינה ברורה וחד משמעית. מה שברור הוא שאכן ישנם זמנים שבהם יש לוותר ואפילו להשפיל את עצמנו בפני האדם שממול, ויש זמנים אחרים שבהם עלינו לעמוד על שלנו ולא לוותר, הכול בהתאם לתנאים, למקום ולזמן.

ויפה דרש הרב יעקב אריאל (רבה הראשי של רמת גן) על דברי רש"י, שיעקב הכין את עצמו לשלושה דברים:

לדורון – להתכופפות ולכניעה מצד אחד

למלחמה – לזקיפות קומה מאידך

ולתפילה – שהקדוש ברוך הוא ינחה אותו בעצה טובה, אימתי להשתמש בדרך המלחמה, ואימתי בדרך הדורון, כאותו קנה היודע אימתי להתכופף ואימתי להזדקף.

והלוואי שנזכה כולנו לעצה טובה מבורא עולם, ונדע כיצד לנהוג נכון בכל עת

מרדכי (מורדי) שבט גר בראש צורים עם אישתו אלונה. הם הורים לחמשה ילדים וסבים לשישה נכדים. בעל הסמכה לרבנות ותואר ראשון במינהל עסקים.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il